

Ústřední knihovna
Fakulty sociálních studií MU

Citace a citační styly

úvod do citování – ZUR163

Blanka Farkašová

Masarykova univerzita
Fakulta sociálních studií
Ústřední knihovna

Brno, 12. 4. 2019

- úvod
- proč citujeme
- plagiátorství
- citační styly
- norma ČSN ISO 690
 - citace v textu
 - bibliografické citace v seznamu literatury
- příklady bibliografických citací
- citační styly používané na FSS

Úvod

základní termíny

- doslovné převzetí cizí myšlenky
- odlišení od vlastního textu
 - **uvozovky**
 - změna stylu písma (kurzíva)
 - delší text – více než 4-5 řádků
 - samostatný odstavec
 - odsazení (5pt)
 - uvozovky, kurzíva
- **odkaz na zdroj = citace v textu**

- dle autorského zák. (120/2000 Sb. 31) lze užít výňatky z děl jiných autorů **v odůvodněné míře**
 - rozumná délka převzatého textu – přebíráme jen to co je nezbytně nutné (zpravidla max. 1 odstavec)
- pozor na nepřiměřený počet citátů
 - není přesně vymezeno kolik citátů je možné použít, vždy záleží na konkrétním textu a druhu práce, u prací kompilačního charakteru lze očekávat větší počet citátů než u původních výzkumů
 - v práci musí být dostatek prostoru na vlastní text

Citát - ukázka

„Uvádíme-li v práci poprvé nový termín, nezapomeňme předložit okamžitě jeho definici. Nejsme-li schopni výraz vyložit, nepoužijeme jej. Má-li se pak jednat o jeden ze základních termínů naší diplomové práce a my nejsme schopni jej vysvětlit, je lépe všeho nechat a zabývat se něčím jiným“ (Eco, 1997, s. 194).

- interpretace cizí myšlenky vlastními slovy
- větší míra zapracování do vlastního textu
- neměnit původní myšlenku!
- výťah – zkrácení textu, držíme se originální myšlenky bez přidání vlastních pohledů
- parafráze nejsou graficky odlišeny
- **odkaz na zdroj = citace v textu**

V diplomové práci není možné používat termíny bez jejich bližšího vysvětlení. V případě, že nejsme schopni nějaký termín náležitě vysvětlit, pak jej nemůžeme v práci uvádět. A pokud zjistíme, že neumíme definovat ani základní termíny z dané problematiky, tak bude jistě lepší popřemýšlet o zcela jiném tématu práce (Eco, 1997, s. 194).

- na konci textu **seznam použité literatury**, který obsahuje bibliografické citace
- přesné a úplné informace o dokumentu, který autor použil při psaní své práce
- **propojení s citacemi v textu**

ECO, Umberto, 1997. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia. Velká řada, sv. 27. ISBN 80-719-8173-7.

Proč citujeme

Proč citujeme

- autorský zákon (121/2000 Sb.) – ochrana intelektuálního vlastnictví a autorských práv
- citační etika
 - citovat všechny použité zdroje
 - citovat přesně, aby bylo možno jednoznačně identifikovat a dohledat použité zdroje
- zpětné ověření uvedených tezí
- podpoření naší argumentace
- důkaz znalosti tématu
- získání širšího kontextu k popisované problematice
 - možnost uvedení čtenáře do souvislostí
- citační analýza – zkoumání vazeb mezi autory, hodnocení citovanosti díla, hodnocení kvality díla a autora

- základní informace z oboru, všeobecně známá fakta
 - voda vaří při 100 C
 - nejvyšší hora ČR je Sněžka
 - první prezident zvolený přímou volbou je Miloš Zeman
- pokud dáváme ale tyto základní fakta do kontextu – musíme citovat

Plagiátorství

Plagiarism. In: *Techsparks* [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z:
<https://www.techsparks.co.in/online-thesis-plagiarism-checker-for-students-and-teachers/>

Definice plagiátorství

- Představení duševního díla jiného autora půjčeného nebo napodobeného v celku nebo z části, jako svého vlastního.

(Norma ČSN ISO 5127-2003)

- Za plagiátorství lze považovat úmyslné kopírování cizího textu a jeho vydávání za vlastní, nedbalé nebo nepřesné citování použité literatury, opomenutí citace (byť neúmyslné) některého využitého zdroje.

(Definice plagiátorství na MU)

Formy plagiátorství

- převzetí celého textu nebo části textu jiného autora a vydávání za vlastní text bez uvedení citace
 - kopírování z jednoho nebo z více zdrojů (mashup)
 - drobné úpravy v kopírovaném textu
- okopírování obrázků, tabulek, grafů apod. bez uvedení citace
- doslovné citáty bez uvozovek
- (ne)vědomé opomenutí citace zdroje, který byl použit
- nepřesné/chybné citování, které znemožňuje dohledání použitého zdroje
- citování zdroje, který nebyl použit (vylepšování literatury)
- citování vlastních prací bez zřejmé souvislosti s novým dílem

Citační styly

- soubor pravidel určující, jak psát:
 - odkazy v textu
 - bibliografické citace v seznamu použité literatury
- stovky citačních stylů
 - oborové citační styly, citační styly vědeckých společností, citační styly jednotlivých časopisů
 -
- každý citační styl má svá pravidla – manuály
- vždy dodržujeme citační styl vydavatele/zadavatele práce

Citační styl dle normy ČSN ISO 690

Citace v textu

3 možné metody, vždy vyberte jen jednu:

- metoda jméno-datum (harvardský styl)
- metoda číselných odkazů
- poznámky pod čarou

- **(příjmení autora, rok, strana)**
 - (Šimoník, 2003, s. 33)
- strana je povinná u tištěných zdrojů, u el. zdrojů není nutno uvádět
 - (Šimoník, 2003)
- více autorů – nutné uvádět vždy prvního, možné uvést všechny
 - (Fiala a Pitrová, 2009, s. 125)
- pokud je autorem korporace (organizace), uvedeme její jméno
 - (Adobe Creative Team, 2011)
- chybí-li autor i korporace, pak uvádíme název, u dlouhých názvů uvádíme jen první slova
 - (Média a realita, 2004, s. 18)

Metoda jméno-datum

- více děl od jednoho autora ze stejného roku:
 - v bibliografické citaci i v odkazu v textu se za rok vkládá index (písmeno a,b,c,d,...)
 - (Průcha, 2003b, s. 54)
- odkazy se můžou vkládat různě do věty za citát či parafrázi, na konci věty se dá před tečku
 - ... převzatý text dáváme do uvozovek (Bratková, 2008) nebo je lze i jinak zvýraznit (Cihlář, 2011).
- odkazy na více zdrojů u jedné informace dáváme do jedné závorky
 - (Bratková, 2008; Cihlář, 2011)

- pokud je ve větě uvedeno příjmení citovaného autora, vypouštíme ho ze závorek
 - ... a tento pojem definuje Šimoník (2003, s. 34) takto,....
- typ závorek – zpravidla kulaté závorek, možnost zvolit jiné, ale nutné dodržet v celé práci jeden styl

Seznam literatury u metody jméno- datum

- v soupisu použité literatury je rok hned za autory (pokud není autor, tak za názvem), rok vydání se dále ve vydavatelských údajích neuvádí
 - FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ, 2009. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 9788073251802.
 - ŠIMONÍK, Oldřich, 2003. *Úvod do školní didaktiky*. Brno: MSD. ISBN 80-86633-04-7.
 - *Média a realita*, 2004. Brno: Masarykova univerzita.
- pokud je v citaci celé datum, pak celé datum uvádíme v nakladatelských údajích, za jméno autora píšeme pouze rok
 - SRBECKÁ, Gabriela, 2010. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. Brno, 02. 07. 2010, roč. 3, č. 7 [cit. 2016-10-10]. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/printpdf/10835>

Metoda jméno-datumní příklady

Odkazy v textu:

Vědeckost kromě jiného znamená, že „předmětem výzkumu je poznatelný či identifikovatelný předmět, jenž musí být označován a definován tak, aby byl poznatelným a identifikovatelným rovněž pro ostatní“ (Eco, 1997, s. 49). Eco dodává, že výzkum se musí dopracovat k tomu, aby o předmětu zájmu přinesl nové poznatky, nebo aby se na poznatky nahlíželo novým neotřelým způsobem.

Někteří autoři se domnívají, že například i diplomové práce musí mít vědecký charakter, ať už se jedná o práce experimentální, projektové nebo syntetizující (Bátora, 1990, s. 6). Podobný názor sdílí i M. Gavalier (1989, s. 10).

Soupis použité literatury:

BÁTORA, Bohumil, Jozef PAULEN a Vladimír VAŠEK, 1990. *Diplomová špecializácia*. 2., preprac. vyd. Bratislava: Príroda. ISBN 80-070-0371-1.

.
.
.

ECO, Umberto, 1997. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia. ISBN 80-719-8173-7.

.
.
.

GAVALIER, Michal, 1989. *Metodika vypracovania diplomovej práce*. Nitra: Vysoká škola poľnohospodárska.

- každá bibliografická citace má své jedinečné číslo v seznamu použité literatury
 - 12. FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie. ...*
 - 25. KRATOCHVÍL, Zdeněk. *Kvalitativní výzkum ...*
 - 48. ŠIMONÍK, Oldřich. *Úvod do školní didaktiky*
- číslo citace se použije v textu
 - ..., což s sebou může přinášet problémy (25, s. 158).
 - ..., toto ale není dle Šimoníka (48) přípustné.
- více odkazů u jedné informace
 - (25, s. 158; 48)
- typ závorky – zpravidla kulaté závorky, možnost zvolit jiné, ale nutné dodržet v celé práci jeden styl

Číslování citací – příklady

Odkazy v textu:

Vědeckost kromě jiného znamená, že „předmětem výzkumu je poznatelný či identifikovatelný předmět, jenž musí být označován a definován tak, aby byl poznatelným a identifikovatelným rovněž pro ostatní“ (8, s. 49). Eco dodává, že výzkum se musí dopracovat k tomu, aby o předmětu zájmu přinesl nové poznatky, nebo aby se na poznatky nahlíželo novým neotřelým způsobem.

Někteří autoři se domnívají, že například i diplomové práce musí mít vědecký charakter, ať už se jedná o práce experimentální, projektové nebo syntetizující (3, s. 6). Podobný názor sdílí i M. Gavalier (15, s. 10).

Soupis použité literatury:

3. BÁTORA, Bohumil, Jozef PAULEN a Vladimír VAŠEK. *Diplomová špecializácia. 2., preprac. vyd.* Bratislava: Príroda, 1990. ISBN 80-070-0371-1.
. . .
8. ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci.* Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-719-8173-7.
. . .
15. GAVALIER, Michal. *Metodika vypracovania diplomovej práce.* Nitra: Vysoká škola poľnohospodárska, 1989.

- funkce vložit poznámku pod čarou ve Wordu
Například Průcha¹ definuje tento termín ... Problémem se zabývá i Šimoník² ...
- pod čarou zkrácená citace
 - **příjmení a jméno autora/autorů, název, strana**
 - ¹ PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*, s. 124.
 - ² ŠIMONÍK, Oldřich. *Úvod do školní didaktiky*.
- pokud je autorem korporace, uvedeme její jméno
 - Adobe Creative Team. *Adobe InDesign CS5*, s. 188.

- bez autora i korporace => jen název
 - *Média a realita, s. 18.*
- u částí dokumentů (např. u článků) není název kurzívou
 - SRBECKÁ, Gabriela. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání.
- každá citace má vždy nové číslo
- citaci lze vkládat kamkoliv do věty
 - hned za citovanou pasáž
 - na konci věty před tečku

- odkazy na stejný zdroj pod sebou – tamtéž

25) FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*, s. 18.

26) tamtéž, s. 25.

Poznámky pod čarou - příklady

Odkazy v textu:

Vědeckost kromě jiného znamená, že „předmětem výzkumu je poznatelný či identifikovatelný předmět, jenž musí být označován a definován tak, aby byl poznatelným a identifikovatelným rovněž pro ostatní“¹. Eco dodává, že výzkum se musí dopracovat k tomu, aby o předmětu zájmu přinesl nové poznatky, nebo aby se na poznatky nahlíželo novým neotřelým způsobem.

Někteří autoři se domnívají, že například i diplomové práce musí mít vědecký charakter, ať už se jedná o práce experimentální, projektové nebo syntetizující². Podobný názor sdílí i M. Gavalier³.

¹ ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*, s. 49.

² BÁTORA, Bohumil, Jozef PAULEN a Vladimír VAŠEK. *Diplomová specializácia*, s. 6.

³ GAVALIER, Michal. *Metodika vypracovania diplomovej práce*, s. 10.

Soupis použité literatury:

BÁTORA, Bohumil, Jozef PAULEN a Vladimír VAŠEK. *Diplomová specializácia*. 2., preprac. vyd. Bratislava: Príroda, 1990. ISBN 80-07-00371-1.

.

.

ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-719-8173-7.

.

.

GAVALIER, Michal. *Metodika vypracovania diplomovej práce*. Nitra: Vysoká škola poľnohospodárska, 1989.

Úprava abecedního seznamu bibliografických citací

- abecední řazení podle příjmení prvního autora, u korporace podle prvního slova z jména korporace, u děl bez autora podle prvního významového slova v názvu
- více děl od stejného autora řadíme chronologicky od nejstaršího
- citace jednoho autora předchází citacím děl více autorů, které začínají stejným jménem
- citace více autorů, které začínají stejným jménem, se řadí chronologicky

FIALA, Petr. *Občané, demokraté a straníci*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-355-4.

FIALA, Petr. *Rozum a odvaha: jak čelit současným výzvám a krizím Evropy*. Brno: Barrister & Principal, 2017. ISBN 978-80-7485-131-5.

FIALA, Petr, Miroslav MAREŠ a Petr SOKOL. *Eurostrany: politické strany na evropské úrovni*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-05-3.

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 9788073251802.

FIALA, Petr a Miroslav BALAŠTÍK. *Profesor na frontové linii*. Brno: Host, Barrister & Principal, 2017. ISBN 978-80-7577-217-6.

Bibliografické citace

Zásady citování

- jednotný styl všech citací
- pořadí údajů dané citačním stylem
- údaje přebíráme z citovaného dokumentu
- pokud údaj chybí, zkusíme dohledat z jiných zdrojů nebo odhadneme [tyto údaje se zapisují v hranatých závorkách], příp. údaj vynecháme
- údaje zapisujeme v jazyce dokumentu; stránkování a poznámky uvádíme v jazyce, v kterém píšeme práci
- transliterace do latinky

Obecná struktura

- Tvůrce/tvůrci části dokumentu
- Název: **podnázev** části dokumentu
 - název a podnázev části dokumentu nepíšeme kurzívou
- Tvůrce/tvůrci (autoři/korporace) – primární odpovědnost
 - příjmení vždy velkými písmeny
 - autory zapisujeme v podobě a v pořadí, v jakém jsou uvedeny v dokumentu, ale jméno prvního autora je v invertované podobě
 - jeden autor: PŘÍJMENÍ, Jméno
 - více autorů: PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ
 - hodně autorů – uvádíme prvního a zkratku „et al“ nebo českou „aj.“ „a kol.“: PŘÍJMENÍ, Jméno et al.
 - u editorů, redaktorů atd. uvádíme jejich roli za jménem: PŘÍJMENÍ, Jméno, ed.
 - autorem je korporace: JMÉNO KORPORACE
- Název: **podnázev**
 - píšeme kurzívou
 - dlouhý název lze zkrátit, vynechaná slova nahradíme třemi tečkami
 - **podnázev (nepovinný údaj)** oddělujeme od názvu dvojtečkou
 - chybějící název – v hranatých závorkách uvedeme náhradní název

Pouze u částí dokumentu (článek, příspěvek ...)

Povinné údaje, pokud jsou v dokumentu uvedeny

Nepovinné údaje

- Typ nosiče (povinný u jiných než tištěných dokumentů)
 - píšeme v hranatých závorkách
 - [online], [CD], [DVD]
- Vydání / verze
 - povinný údaj, ale není nutné uvádět pokud se jedná o první vydání
 - zápis lze zkracovat:
2. doplněné vydání = 2. dopl. vyd.
3rd edition = 3rd ed.
- Další tvůrce – sekundární odpovědnost (nepovinný údaj)
 - překladatel, ilustrátor
 - příjmení píšeme velkými písmeny, např.: Přel. Martin HILSKÝ.
- Místo vydání
 - u více míst vydání uvádíme jen první
 - do kulaté závorky za místo lze napsat upřesnění, např. Virginia (Nevada)
- Nakladatel
 - nezapisujeme zkratku obchodního označení (s.r.o., Ltd., aj.), křestní jména a slova jako “a syn” atd.
Grada, a. s. = Grada
John Wiley & Sons = Wiley

- Datum vydání
 - rok vydání, pokud je uvedeno můžeme uvést celé datum (především u online zdrojů)
 - u článků z novin zapisujeme vždy celé datum
 - pokud přebíráme datum z copyrightu, zapisujeme: **c2016** nebo **©2016**
 - chybějící datum - dohledat z jiných zdrojů, odhadnout (zapisujeme v hranatých závorkách), např. [cca 1975], nebo lze zapsat [b. r.] , příp. údaj vynecháme
- Číslování (u článků z časopisů)
 - 2005, vol. 12, no. 3 *nebo* 2005, **12**(3)
- Strany (u článků, příspěvků)
 - uvádíme lokaci článku/příspěvku v rámci dokumentu
- Datum aktualizace/revize (povinné u online zdrojů pokud je to uvedeno)
- Datum citování (povinné u online zdrojů)
 - [cit. 2015-10-12]
- Edice
- Identifikátor (např.: ISBN, ISSN, DOI)
- Dostupnost (povinné u online zdrojů)
- **Poznámky**

Získávání údajů pro citace

- citovaný text mít fyzicky u sebe
- zdroje informací
 - titulní list
 - rub titulního listu
 - tiráž a další místa v knize
 - [externí zdroje]
 - [odhad]
- pokud údaj chybí a nelze jej dohledat:
 - vynechá se
 - nikdy nelze vynechat název!

- problém nalezení bibliografických informací
- zdroje informací
 - nadpisy
 - hlavička, metadata
 - titulek
 - [externí zdroje]
 - [odhad]
- pokud údaj chybí a nelze jej dohledat:
 - vynechá se
 - nikdy nelze vynechat název
- u online zdrojů uvádíme - **typ nosiče**, vydání/verze, datum aktualizace, **datum citování [cit. RRRR-MM-DD]**, **dostupnost**

Citace různých druhů dokumentů

Pro vytvoření správné bibliografické citace je nutné si uvědomit jaký druh dokumentu chceme citovat

- tištěný x elektronický
- citujeme celek nebo jen část dokumentu
 - kniha x kapitola z knihy
 - časopis, noviny x článek
 - sborník x příspěvek ve sborníku
 - web x webová stránka, příspěvek na webu

Primární odpovědnost. *Název: podnázev*. Vydání.
Sekundární odpovědnost. Místo vydání: Nakladatelství,
rok vydání. Edice: subedice, číslo edice. Standardní
číslo. Dostupnost. **Poznámky**.

- FRANKLIN, Bob. *Local journalism and local media: making the local news*. New York: Routledge, 2006. ISBN 02-039-6920-0.
- KOTÍKOVÁ, Jaromíra, Miriam KOTRUSOVÁ a Helena VYCHOVÁ. *Flexibilní formy práce ve vybraných zemích EU*. Praha: VÚPSV, 2013. ISBN 978-80-7416-131-5. Dostupné také z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_366.pdf

Primární odpovědnost. *Název: podnázev* [nosič].
Vydání. *Sekundární odpovědnost*. Místo vydání:
Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace
[datum citování]. Edice: Subedice, číslo edice.
Identifikátor. Dostupnost. *Poznámky*.

- CRAMEROTTI, Alfredo. *Aesthetic journalism: how to inform without informing* [online]. Chicago: Intellect Books, 2009 [cit. 2015-11-04]. ISBN 978-1-84150-341-7. Dostupné z: eBook Academic Collection (EBSCOhost)
- KOTÍKOVÁ, Jaromíra, Miriam KOTRUSOVÁ a Helena VYCHOVÁ. *Flexibilní formy práce ve vybraných zemích EU* [online]. Praha: VÚPSV, 2013 [cit. 2016-02-09]. ISBN 978-80-7416-131-5. Dostupné z:
http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_366.pdf

Primární odpovědnost knihy. *Název knihy*: *podnázev* [nosič]. Vydání. *Sekundární odpovědnost*. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, rozsah stran. Název a označení kapitoly [datum citování]. Edice: subedice, číslo edice. Standardní číslo. Dostupnost. *Poznámky*.

- HENRY, Miriam et al. *Understanding Schooling: An Introductory Sociology of Australian Education*. Florence: Routledge, 1988, s. 18-39. Being a teacher. ISBN 9780415008952.
- DUCK, Steve. *Rethinking Relationships* [online]. Los Angeles: SAGE, 2012, s. 1-29. Old and new ways of seeing relationships. [cit. 2016-01-14]. ISBN 9781452230405. Dostupné z: <http://knowledge.sagepub.com/view/rethinking-relationships/n1.xml>

Primární odpovědnost sborníku. *Název sborníku:* *podnázev sborníku*. Vydání. **Sekundární odpovědnost sborníku**. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání. Edice: subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky**.

- VOLEK, Jaromír a Václav ŠTĚTKA, ed. *Média a realita: sborník prací Katedry mediálních studií a žurnalistiky FSS MU Brno*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. Média, kultura, komunikace, svazek 5. ISBN 80-210-3083-6.

Primární odpovědnost sborníku. *Název sborníku:* *podnázev sborníku* [online]. Vydání. **Sekundární odpovědnost sborníku.** Místo vydání: Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Edice: subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky.**

- KUHN, Raymond a Rasmus Kleis NIELSEN, ed. *Political journalism in transition: western Europe in a comparative perspective* [online]. London: I. B. Tauris, 2014 [cit. 2016-01-14]. ISBN 978-0-85773-479-2. Dostupné z: databáze EBSCO eBook Academic Collection.

Primární odpovědnost příspěvku. Název: **podnázev příspěvku**. In: Primární odpovědnost sborníku. *Název sborníku: podnázev sborníku*. Vydání. **Sekundární odpovědnost sborníku**. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, rozsah stran. Edice: subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky**.

- MERGENTAL, Aleš. Zobrazování přírody v televizní reklamě. In: VOLEK, Jaromír a Václav ŠTĚTKA, ed. *Média a realita: sborník prací Katedry mediálních studií a žurnalistiky FSS MU Brno*. Brno: Masarykova univerzita, 2002, s. 57-80. Média, kultura, komunikace, svazek 5. ISBN 80-210-3083-6.

Primární odpovědnost příspěvku. Název: **podnázev příspěvku**. In: Primární odpovědnost sborníku. *Název sborníku*: **podnázev sborníku** [nosič]. Vydání. **Sekundární odpovědnost sborníku**. Místo vydání: Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace, rozsah stran [datum citování]. Edice: subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky**.

- KUHN, Raymond. What's so French about French political journalism?. In: KUHN, Raymond a Rasmus Kleis NIELSEN, ed. *Political journalism in transition: western Europe in a comparative perspective* [online]. London: I. B. Tauris, 2014 [cit. 2016-01-14]. ISBN 978-0-85773-479-2. Dostupné z: databáze EBSCO eBook Academic Collection.

Primární odpovědnost článku. Název článku: **podnázev** článku. *Název periodika: podnázev periodika*. Rok vydání, ročník, číslo, rozsah stran. Standardní číslo. Dostupnost. **Poznámky**.

- LUPAČ, Petr. Užívání internetu a sociabilita: kořeny, vývoj a současnost výzkumu. *Mediální studia*. 2013, roč. 7, č. 3, s. 254-273. ISSN 1801-9978.
- AALBERG, Toril et al. International TV news, foreign affairs interest and public knowledge. *Journalism Studies*. 2013, **14**(3), 387-406. Dostupné také z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1461670X.2013.765636>

Primární odpovědnost článku. Název článku: **podnázev článku**. *Název periodika: podnázev periodika* [nosič]. Rok/datum vydání, ročník, číslo, rozsah stran, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky.**

- SRBECKÁ, Gabriela. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. 2. 7. 2010, 3(7) [cit. 2010-08-06]. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/rozvoj-kompetenci-studentu-ve-vzdelavani>
- MRJA, Ellen M. Lifestyle journalism. *Journalism & Mass Communication Educator* [online]. 2014, vol. 69, no. 3, s. 327-328 [cit. 2015-11-04]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1559860154?accountid=16531>

Primární odpovědnost článku. Název článku: *podnázev článku*. *Název periodika: podnázev periodika*. Celé datum vydání, ročník, číslo, rozsah stran. Identifikátor. Dostupnost. *Poznámky*.

- BALÍK, Stanislav. Úsvit jiných časů. *Mladá fronta dnes*. 25. 2. 2015, roč. 26, č. 47, s. A12.
- ZÍDEK, Petr. Trochu jiné Československo. *Lidové noviny* [online]. 7.10. 2017, č. 233, s. 24 [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: databáze Anopress.cz

Název periodika: podnázev periodika. Místo vydání:
Nakladatelství, rok vydání*, číslování. ISSN.
Dostupnost. **Poznámky.**

* *u celého časopisu uvádíme odkdy časopis vychází, případně rozsah let, kdy vycházel,
u popisu jednoho čísla časopisu uvedeme rok vydání, ročník a označení daného čísla*

Citace časopisu jako celku:

- *Mediální studia: odborný časopis pro kritickou reflexi médií.*
Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd,
2006-. ISSN 1801-9978. 2 čísla ročně.

Citace jednoho čísla časopisu:

- *Mediální studia: odborný časopis pro kritickou reflexi médií.*
Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd,
2013, 7(3). ISSN 1801-9978.

Název periodika: *podnázev periodika* [online]. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání*, číslování. [datum citování]. ISSN. Dostupnost. **Poznámky.**

** u celého časopisu uvádíme odkdy časopis vychází, případně rozsah let, kdy vycházel u popisu jednoho čísla časopisu uvedeme rok vydání, ročník a označení daného čísla*

Citace časopisu jako celku:

- *Inflow: information journal* [online]. Brno: Kabinet informačních studií a knihovnictví, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2008- [cit. 2016-02-20]. ISSN 1802–9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz>

Citace jednoho čísla časopisu:

- *Inflow: information journal* [online]. Brno: Kabinet informačních studií a knihovnictví, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, únor 2014 [cit. 2016-02-20]. ISSN 1802–9736. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/archiv?year=2014&month=2>

Primární odpovědnost. *Název: [podnázev](#) [online].* Místo odevzdání práce – sídlo školy, datum odevzdání práce [datum citování]. Dostupnost. Poznámky (*zde uvádíme druh práce, vedoucí práce, instituce, kde byla práce obhájena*).

- KŮST, František. *Estetické strategie nových médií*. Brno, 2003. Diplomová práce, vedoucí David Kořínek. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra mediálních studií a žurnalistiky.
- HEPNAROVÁ, Slávka. *Rodina v reklamě, reklama v rodině* [online]. Brno, 2013. [cit. 2015-11-04]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/397326/fss_m/. Vedoucí diplomové práce Jaromír Volek. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra mediálních studií a žurnalistiky.

Není definováno v normě, odvozeno z obecné struktury!

Působnost. Primární odpovědnost. Název: **podnázev**. In: *Název sbírky*: **podnázev sbírky**. Rok vydání, část, rozsah stran.

Dostupnost. **Poznámky**.

- ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388-5419.

Dostupné také z:

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb039-98.pdf>

Na právnických fakultách se při citování vychází z [Legislativních pravidel vlády](#) (s. 48-52).

Označení. *Název: **podnázev***. Vydání. Místo vydání:
Nakladatelství, rok/datum vydání. Dostupnost.

Poznámky.

- ČSN EN 62270. *Automatizace vodních elektráren: pokyn pro řízení pomocí počítače*. Praha: Český normalizační institut, 2005-03-01. Třídící znak 08 5500.
- ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace: pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. Třídící znak 01 0197.

Primární odpovědnost. *Název: podnázev.* [Měřítko].
Vydání. *Sekundární odpovědnost.* Místo vydání:
Nakladatelství, rok vydání, *rozměr.* Edice: Subedice,
číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. *Poznámky.*

- *Třeboňsko: velká cykloturistická mapa.* [1:60 000].
Vizovice: Shocart, 2006. Velká cykloturistická mapa,
č. 161. ISBN 978-80-7224-565-9.
- KLUB ČESKÝCH TURISTŮ. *Králický
Sněžník: turistická mapa 1:50 000.* 4. vyd.
Praha: Trasa, 2011. Edice Klubu českých turistů,
sv. 53. ISBN 9788073243166.

Primární odpovědnost obrázku. Název obrázku: [podnázev](#) [online]. In: Primární odpovědnost zdrojového dokumentu. *Název zdroje: [podnázev](#)*. Vydání. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání [datum citování]. Lokace v dokumentu. Identifikátor. Dostupnost. [Poznámky](#).

- Automobil u staré radnice. In: ŘEPA, Milan, Karel LOCHMAN a František HAVÍŘ, sest. *Rousínov v proměnách času*. Brno: F.R.Z. agency, 2012, s. 15. ISBN 978-80-87332-52-8.
- [Ikona RSS]. In: *Pixabay.com* [online]. 5. prosince 2013 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://pixabay.com/static/uploads/photo/2011/08/14/18/11/rss-8645_640.png

Primární odpovědnost. *Název: podnázev.*
Vydání/verze. *Sekundární odpovědnost.* Místo
vydání: Nakladatelství, rok vydání. Identifikátor.
Dostupnost. *Poznámky.*

- *Úvod do informačních zdrojů: studijní pomůcka k projektu Od rozvoje k inovacím.* Zlín: Knihovna Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. Interní publikace.
- GM ELECTONIC. *Součástky pro elektrotechniku.* Praha: GM electronic, 1998. Prodejní katalog.

Primární odpovědnost. *Název:* *podnázev* [online].
Vydání/verze. *Sekundární odpovědnost.* Místo
vydání: Nakladatelství, rok vydání, datum
aktualizace [datum citování]. Identifikátor.
Dostupnost. *Poznámky.*

- *Výroční zpráva 2014* [online]. Brno: Ústřední knihovna
Fakulty sociálních studií MU, c2015 [cit. 2015-10-12].
Dostupné z:
[http://knihovna.fss.muni.cz/ckeditor/includes/files/Soubory/
uk_fss_vyrocn%C3%AD%20zprava_2014.pdf](http://knihovna.fss.muni.cz/ckeditor/includes/files/Soubory/uk_fss_vyrocn%C3%AD%20zprava_2014.pdf)

- pro vytvoření správné citace není rozhodující formát (*pdf, word ...*), ale co v souboru je (*článek, celá kniha, zpráva ...*)
- TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Právem proti korupci: právní ochrana proti některým projevům korupce ve veřejné správě a justici* [online]. Praha, 2012 [cit. 18. 10. 2012]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/alac_prav_proti_korupci_def.pdf
- *Knihovní řád Masarykovy univerzity* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2014 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <http://www.muni.cz/services/library/files/knihovni-rad-2014.pdf>. Směrnice MU č. 11/2014.

Primární odpovědnost*. *Název webu: [podnázev webu](#)* [online]. Vydání/verze. Sídlo provozovatele: Provozovatel webu, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost.

Poznámky.

** v případě, že je tvůrce stejný jako provozovatel, je možné jej uvést jen v nakladatelských údajích*

- *Masarykova univerzita* [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2016 [cit. 2016-10-05]. Dostupné z: <http://www.muni.cz>

Primární odpovědnost stránky. Název stránky:
podnázev stránky. Primární odpovědnost webu. *Název webu*: **podnázev webu** [online]. Vydání/verze.
Sekundární odpovědnost webu. Sídlo provozovatele:
Provozovatel webu, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost.
Poznámky.

- Absolventi. *Masarykova univerzita* [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2016 [cit. 2016-10-05]. Dostupné z: <http://www.muni.cz/alumni>. Informace pro absolventy MU.

Příspěvek na webu

Primární odpovědnost příspěvku. Název příspěvku: **podnázev příspěvku**. In: Primární odpovědnost webu. *Název webu* : **podnázev webu** [nosič]. Vydání/verze. **Sekundární odpovědnost webu**. Sídlo provozovatele: Provozovatel webu, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. **Poznámky**.

- Plagiátorství. In: *Masarykova univerzita* [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2016 [cit. 2016-10-17]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/study/plagiatorstvi>

Příspěvek na Wikipedii:

- Albert Einstein. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified 26 October 2016 [cit. 2016-10-28]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Albert_Einstein

Příspěvek na blogu

- TWEETY. Pokročilá propagace webu. In: *SEO blog* [online]. 7. 1. 2008 [cit. 2012-10-08]. Dostupné z: <http://www.seoblog.cz/pokrocila-propagace-webu>
- KRČÁL, Martin. Jak citovat pořad v televizi. In: KRČÁL, Martin. *Citační blog* [online]. 11. února 2014 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://martinkrcal.citace.com/jak-citovat-porad-v-televizi/>

Facebook – stránka

- Knihovna FSS MU. In: *Facebook* [online]. [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/knihovnafss/>

Facebook – status

- KNIHOVNA FSS MU. [Dnes začíná Open Access Week ...]. In: *Facebook* [online]. [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/knihovnafss/posts/693265740842770>

Video na webu = příspěvek na webu:

– videa na Youtube, Vimeo, Stream.cz atd.
citujeme jako příspěvek na webu

- TOMAŠTÍK, Jakub. Generátor citací. In: *Youtube* [online]. 2013 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gEIIDFoS1yY>
- ŘEZÁČ, Jan. Úvod do webdesignu [online]. In: *Vimeo* [online]. March 31, 2012 [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: <http://vimeo.com/39526905>. Zveřejněno na kanálu uživatele KISK.

Odesílatel zprávy. *Předmět zprávy* [e-mailová komunikace]. Datum přijetí zprávy [datum citování]. **Poznámky.**

- PINC, Václav. *Re: K obhajobám na katedře* [e-mailová komunikace]. 22. prosince 2011 12:52 [cit. 2012-10-10].

Primární odpovědnost. *Název pořadu:* *podnázev*.
Druh média, program/stanice, datum a čas
vysílání. Dostupnost. *Poznámky*.

- *Studio ČT24*. TV, ČT24, 30. listopadu 2012, 17:05.
Dostupné také z:
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/212411058361130/>

Primární odpovědnost příspěvku (u rozhovoru jméno osoby s níž je veden rozhovor). Název příspěvku: **podnázev**. In: *Název pořadu: podnázev*. Druh média, program/stanice, datum a čas vysílání. Dostupnost. **Poznámky**.

- ECHIKSON, William. Google varuje před cenzurou internetu. In: *Studio ČT24. TV, ČT24, 30. listopadu 2012, 17:05*. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/212411058361130/>

Název filmu [film]. Sekundární odpovědnost (režisér). Místo: vydavatel(filmová společnost), rok výroby/uvvedení filmu. Dostupnost. **Poznámky.**

- *Ve stínu* [film]. Režie David ONDŘÍČEK. Praha: Falcon, 2012. Oficiální webové stránky filmu jsou přístupné na <http://www.vestinufilm.cz>.
- *Inception* [film]. Directed by Ch. NOLAN. USA: Warner Bros. Pictures, 2010.

Seriál

Název seriálu, řada, epizoda, název epizody. Druh média, program, datum premiéry. Dostupnost.

Poznámky.

- *Zdivočelá země*, řada IV, epizoda 12, Maděra na kolenou. TV, ČT1, 19. prosince 2012, 20:00. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10225075918-zdivocela-zeme-iv/209512120730012/>

Nejpoužívanější citační styly na FSS

- obecně uznávaná interpretace normy:
BIERNÁTOVÁ, Olga a Jakub SKŮPA. [Bibliografické odkazy a citace dokumentů](#). Brno, 2011
 - připomínkováno 8 odborníky na citace
- online kurz knihovny UTB ve Zlíně:
http://iva.k.utb.cz/?page_id=34
- citační manažery
 - Citace PRO, generátor Citace.com se zaměřuje především na tento styl
 - součástí Zotero
 - v ostatních citačních manažerech zpravidla evropská norma ISO 690

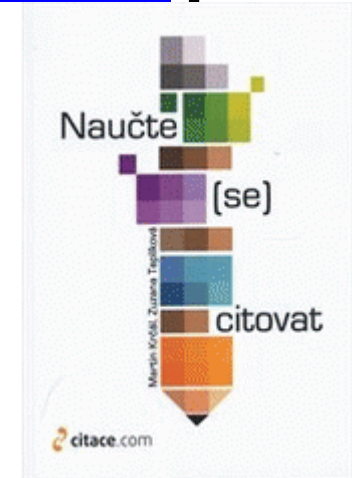
- American Psychological Association
 - psychologie + další příbuzné obory
- oficiální web <https://www.apastyle.org/>
- manuál ke stylu + dobré příklady (Purdue university)
https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_formatting_and_style_guide/general_format.html
- blog – možnost konzultace, pomoc při citování netypických materiálů atd. <https://blog.apastyle.org/>
- citační manažery – APA style je součástí většiny citačních manažerů

- citační styl Sociologického časopisu
- manuál dostupný na webu časopisu:
<http://sreview.soc.cas.cz/cs/page/3-formalni-stranka-rukopisu>
- citační manažery – styl je zahrnut v manažeru Citace PRO

- citační styl Politologického časopisu
- manuál dostupný na webu časopisu:
<http://www.politologickycasopis.cz/cz/o-politologickem-casopisu/zpusoby-citace/>
- citační manažery – styl není dostupný v žádném citačním stylu

Doporučené zdroje

- BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA – [Bibliografické odkazy a citace dokumentů: dle ČSN ISO 690 \(01 0197\) platné od 1. dubna 2011](#) [pdf, 1.3 MB]
- BIERNÁTOVÁ, Olga – [Bibliografické citace dle aktualizované normy ČSN ISO 690](#) [ppt, Slideshare]
- [Iva: informační výchova na UTB ve Zlíně](#) [online kurz]
- KRATOCHVÍL, Jiří – [Jak citovat](#) [pdf, 1.7 MB]
- KRATOCHVÍL, Jiří et al. – [Metodika tvorby bibliografických citací](#) [e-publikace]
- KRČÁL, Martin a Zuzana TEPLÍKOVÁ. *Naučte (se) citovat*. Blansko: Citace.com, 2014. ISBN 978-80-260-6074-1.

Děkuji Vám za pozornost

Bc. Blanka Farkašová
blanka@fss.muni.cz

- ČSN ISO 5127 (01 0162) *Informace a dokumentace - slovník*. Praha: Český normalizační institut, 2003.
- ČSN ISO 690. *Informace a dokumentace: pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011.
- BIERNÁTOVÁ, Olga a Jakub SKŮPA. *Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011* [online]. V Brně, 2. září 2011 [cit. 2015-10-02]. Dostupné z: <http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>
- ISO 690: 2010. *Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources*. Geneva: ISO, 2010.
- Jak správně citovat a odkazovat na citace v textu. *Iva: Informační výchova na UTB ve Zlíně* [online]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Knihovna [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: http://iva.k.utb.cz/?page_id=34
- KATUŠČÁK, Dušan, Barbora DROBÍKOVÁ a Richard PAPÍK. *Jak psát závěrečné a kvalifikační práce*. Nitra: Enigma, c2008. ISBN 978-80-89132-70-6.
- KRATOCHVÍL, Jiří. *Jak citovat* [online]. [Brno]: Masarykova univerzita, Knihovna univerzitního kampusu, c2014 [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: https://kuk.muni.cz/animace/eiz/pdf.php?file=publikacni_etika/citace.pdf
- Plagiátorství. In: *Masarykova univerzita* [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2016 [cit. 2016-10-17]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/study/plagiatorstvi>